

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát- oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 9 – Černý Most, Vybíralova 964

Adresa: Vybíralova 964, 198 Praha 9 – Černý Most

Identifikátor školy: 600 040 381

Termín konání komplexní inspekce: 7. – 14. prosince 2001

Čj.	010 36/02-2401
Signatura	ka9cv108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola byla zřízena jako příspěvková organizace s právní subjektivitou ke dni 1. ledna 1995. Vzdělávání probíhá ve všech ročnících dle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Od druhého ročníku je vždy v každém ročníku po jedné specializované třídě (v osmém ročníku po dvou), které sdružují žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (dále jen SVPU). Ve škole je 1142 žáků v 50 třídách. Tento počet nepřevyšuje kapacitu školy 1200 žáků danou Rozhodnutím o zařazení do sítě škol a předškolních zařízení čj. MÚ 14/16359/200. Škola sdružuje školní družinu a školní jídelnu.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

1. stupeň

Časové dotace sledovaných předmětů jsou v souladu s učebními plány. Obsah učiva odpovídal až na jedinou výjimku osnovám vzdělávacího programu MŠMT ČR. V předmětu prvouka ve 3. ročníku se nad rámec osnov vyučuje tematický celek Obrazy z českých dějin, což je učivo 4. a 5. ročníku. Kurz Výchova ke zdraví je vhodně zakomponován do plánů přírodovědy nebo vlastivědy ve 4. a 5. ročníku.

Ve výuce, kromě jedné hodiny prvouky ve 3. ročníku, byly výukové cíle reálné, odpovídaly aktuálnímu stavu třídy a učebním osnovám.

Z šestnácti učitelek zajišťujících sledovanou výuku je pouze sedm plně kvalifikovaných, ostatní nemají odbornou a pedagogickou způsobilost. Tyto nepříznivé personální podmínky mají částečně negativní dopad na kvalitu vzdělávání, především v cíleném využívání vhodných metod a forem práce a efektivního využití vyučovacího času. Určité nedostatky se vyskytly i ve správné interpretaci učiva. Výuka probíhá ve světlých, čistých třídách většinou tradičně uspořádaných, vybavených vhodným nábytkem. Výzdoba tříd je podnětná z hlediska výukového s vysokým podílem žakovských prací. Prostředí chodeb a relaxačních prostor je čisté, na vysoké estetické úrovni. Vybavení kabinetů základními didaktickými pomůckami, názorninami a audiovizuální technikou je průměrné - učitelky je při výuce v mezích možností využívaly. V jednotlivých ročnících žáci používají učebnice schválené MŠMT ČR od různých nakladatelství, i když některé z nich nejsou v souladu s osnovami Základní školy (např. Prvouka pro 3. ročník od RNDr. Pavla Augusty z nakladatelství Alter). Psychohygienické zásady byly v zásadě dodržovány jak v oblasti rozvrhu školy, tak při využívání přestávek, kdy žáci mohou za příznivého počasí chodit do venkovního areálu. V systému vyučování chybí u méně zkušených učitelek častější zařazování aktivujících či relaxačních chviliek. Pitný režim je dodržován.

Sledovaná výuka byla pečlivě připravená a navazovala na předcházející učivo. Většina učitelek se během hodin neoprostila od přílišné nervozity, která pramenila z velké zodpovědnosti a snahy vyučovat co nejlépe. Zvolené formy práce byly spíše frontálního charakteru, nesoucí s sebou menší efektivitu vyučovacího procesu. Převažovalo stereotypní střídání výkladu, řízeného rozhovoru, samostatné a přímé práce s učebnicí a pracovním sešitem. I přes určitou monotónnost zvolených prostředků se z některých náznaků dalo vytušit, že jsou žáci zvyklí pracovat i odlišným, tvořivějším způsobem (snaha o skupinovou práci, pokus o využití slovníkové a encyklopedické literatury, praktické využití dětských zkušeností, pokus o vstupování do rolí v modelových situacích, využití dramatické improvizace, všestranné využití

adventního času v mezipředmětových souvislostech, ojedinělé využívání instrumentálních dovedností učitelky apod.) Vnitřní diferenciaci podle individuálních schopností žáků nebyla ve výuce pozorována, v případě dětí se specifickými poruchami učení se učitelky snažily o trpělivý a vstřícný přístup. Ve specializované třídě učitelka zpracovala projekt věnovaný osobnostně sociální výchově. Jeho realizace byla pro žáky velkým přínosem.

Motivace vycházela z výše popsaných vyučovacích postupů a jen ojediněle se objevily zajímavé motivující impulsy, které vycházely z představ a citových reflexí dětí. Pokud učitelky hodnotily žáky, tak vždy pozitivně, což mělo povzbuzující dopad. Ve většině závěrečných částí hodin byli žáci pochváleni, ale neměli možnost zúčastnit se vzájemného hodnocení či sebereflexe.

Vyučující sledovaly a ověřovaly pochopení látky, ale málokdy v širším kontextu. Žákům nebyl vytvářen dostatečný prostor pro jejich spolupráci, což omezovalo možnost rozvoje jejich komunikativních dovedností. Atmosféra ve třídách byla i přes určitou nervozitu učitelk pozitivní. Žáci dodržovali dohodnutá pravidla komunikace.

Úroveň kvality vzdělávání je průměrná.

Český jazyk a literatura

Obsah učiva i časové dotace jsou ve všech ročnících v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Volitelný předmět cvičení z českého jazyka v 7. – 9. ročníku se ve dvou diferencovaných skupinách orientuje buď na doplnění a upevnění učiva, nebo na jeho prohloubení a na přípravu žáků k přijímacím zkouškám na střední školy.

Z dvanácti vyučujících je sedm odborně a pedagogicky způsobilých, tři způsobilé pedagogicky a dvě postrádají požadovanou kvalifikaci. Absence odborné nebo pedagogické způsobilosti se částečně odrážela v kvalitě výuky. Vyučuje se v kmenových třídách, které mají zčásti charakter odborných učeben a kam žáci docházejí za jednotlivými učiteli. Funkční uspořádání učebních prostor je esteticky podnětné. Školní nábytek většinou splňuje ergonomické parametry vzhledem k věku žáků. Ve struktuře sledovaných vyučovacích hodin se jen málo objevily cílené relaxační momenty.

Kabinet českého jazyka soustřeďuje v menším množství odbornou literaturu, pomocné knihy, literární texty, slovníky a gramatické tabule. Didaktickou technikou je škola vzhledem k počtu žáků vybavená skromně. Ve sledované výuce nebyla tato technika dostatečně využívána. Učitelé pořizují videonahrávky televizních kulturních a vzdělávacích pořadů a přinášejí do výuky i své vlastní materiály. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT.

Výuka byla v naprosté většině velmi pečlivě připravena. Jazykové vyučování se soustředilo na soustavné procvičování gramatiky a pravopisu. Žáci vyvozovali mluvnické pravidlo z konkrétního jazykového materiálu a naopak aplikovali získané znalosti tvorbou vlastních příkladů na daný gramatický jev. Problém jinak důkladného jazykového rozboru spočíval ve skutečnosti, že ho žáci v kontextu frontální výuky mylně vnímali jako zcela teoretické, nezáživné téma, které nepřispívá k rozvoji jejich jazykové vytříbenosti ani logického myšlení.

V literární výchově pracovali žáci s uměleckým textem, jeho interpretaci rozvíjeli své estetické vnímání a emocionální stránku osobnosti. Přednes nebo dramatická improvizace textu přispívaly k rozvoji komunikačních dovedností a kultury mluveného projevu. Zajímavé a podnětné bylo propojení české literatury s některými evropskými, ale i literatury současné s literaturou českého národního obrození. Tím si děti vytvářely kladný vztah k slovesnému umění, projevíly i dobré znalosti z oblasti literární historie a žánrů. Problémem v části výuky bylo naopak pasivní přijímání takových poznatků, četba textu jen s povrchní a formální

interpretací, bez aktivní angažovanosti žáků.

Výuka slohu žáky motivovala poukazem na praktické využití stylistických dovedností v běžném životě i ve školní práci. Vhodně využívala mezipředmětových vztahů (literatura, výtvarné umění, apod.), podporovala kreativitu a harmonický rozvoj dětské osobnosti. Slohové práci předcházely promyšlený sled stylizačních a kompozičních cvičení. Výběr širšího aktuálního tématu umožňoval volbu individuálních alternativ. Efektivně se využívaly slovníky a encyklopedie. Někdy však struktura hodiny nevymezila dostatečný čas pro vlastní žákovskou práci.

Sledovaný výběr žákovských písemností měl celkově průměrnou úroveň. Zejména z pečlivě opravovaných sešitů byla zřejmá soustavná péče vyučujících o jazykovou i stylistickou kvalitu psaných projevů. Sledované písemné práce a zadávané domácí úkoly měly přiměřený rozsah a určený cíl.

Ve specializovaných třídách volili učitelé adekvátní metody výuky; individuální přístup a cílené povzbuzování podněcovaly aktivitu, většina žáků projevila i dobré znalosti.

Hlavním prostředkem úvodní i průběžné motivace byl především obsah učiva, někdy se motivační zřetel neuplatnil vůbec. Dílčím problémem výuky byla převaha činnosti učitele nad činností žáků. Frontální vyučování bez střídání činností a bez relaxačních momentů oslabovalo žákovskou aktivitu a pozornost. Málo efektivní bylo individuální zkoušení, nevyužity zůstaly možnosti aktuálního hodnocení a klasifikace v průběhu vyučování. Často bylo opomíjeno i závěrečné zhodnocení hodiny.

Pracovní atmosféru příznivě ovlivňovaly vlídnost, vstřícnost a trpělivost učitelek. Aktivní účast ve výuce a zájem žáků o předmět se projevil zřetelně ve slohu a v literární výchově. Ne vždy se však výrazněji uplatnily kooperativní metody, podporující vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi dětmi; iniciativa vycházela především ze strany učitele. Žáci bez problémů komunikovali s učitelem a reagovali na jeho podněty. Jen zřídka však měli možnost vzájemně spolupracovat mezi sebou a hodnotit výkony své vlastní i svých spolužáků.

Kvalita vzdělávání v českém jazyku a literatuře je i přes konstatované dílčí nedostatky velmi dobrá.

Dějepis, občanská výchova

Obsah učiva i časové dotace jsou ve všech ročnících v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Bezprostřední plánování a příprava na výuku korespondovala s osnovami.

Dějepis vyučují tři učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí, dvě pouze s pedagogickou způsobilostí a jedna bez požadované kvalifikace. Z třinácti vyučujících občanské výchovy je jedenáct pedagogicky způsobilých, dvě postrádají požadovanou kvalifikaci; v osmi případech vyučují předmět pouze tam, kde jsou současně i třídními učitelkami. Absence odborné způsobilosti působila jen částečně negativně na kvalitu vyučování.

Vyučuje se v kmenových třídách, které mají zčásti charakter odborných učeben a kam žáci docházejí za jednotlivými učiteli. V době inspekce byly všechny prostory upravené a čisté; jejich uspořádání funkční a esteticky podnětné. Vybavení pomůckami je spíše podprůměrné: čítanky k občanské výchově, metodické příručky, několik nástěnných map, starší soubory diapozitivů. Ve sledované výuce se neuplatnila didaktická technika. Učitelé pořizují vlastní videonahrávky televizních kulturních a vzdělávacích pořadů a přinášejí do výuky i další své

vlastní materiály. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT.

Sledovaná výuka byla v naprosté většině připravena, výsledek však nebyl vždy optimální. Ve výuce dějepisu převládalo frontální vyučování s převahou činnosti učitele ve struktuře: opakování, nové učivo, shrnutí a závěr (pokud zbyl čas). Řízený rozhovor nebo výklad nového učiva zcela závisely na textu používané učebnice, nebyly příliš zajímavé a realizovaly se většinou za nízké účasti a malého zájmu žáků. Kromě mapek v učebnici a několika předložených (ale didakticky nevyužitých) titulů naučné literatury se neprosadil požadavek názornosti. Některé odkazy na literaturu (např. Scheinpflugová: Český román) byly pouze eventuálním příslibem na příští hodinu, ačkoli zmiňovaný úryvek by byl k danému tématu zcela funkční.

Doslovný text z učebnice obsahoval i zápis do sešitů. Jen ojediněle se objevila práce s historickým dokumentem v učebnici obsaženým. Žákovské referáty tvořily předčítané texty opsané z neuvedených zdrojů, bez jakéhokoli dalšího aktivního přínosu předčítajících či naslouchajících. Žáci neznali obsah některých používaných pojmů, ve výkladu se objevily některé nepřesnosti a věcné chyby. Výuka se soustředila převážně na paměťové zvládnutí učiva. Vztahy a souvislosti, příčiny a důsledky historických jevů se spíše opomíjely.

Problémy občanské výchovy spočívaly zejména v tom, že do ní některé učitelky nadbytečně implementovaly obsah učiva předmětů svého oboru (např. vlastivěda, zeměpis), který někdy nadto zcela nekorespondoval s aktuální skutečností (současné české hospodářství). Žáky naopak zaujalo téma volby povolání. Prezentovali své zájmy a názory, diskutovali o nich ve skupinách i v plénu. Prakticky si ověřovali, kde a jak získávat informace o možnostech své profesní orientace. Aktuální téma (tradice vánočních svátků) využívalo znalostí, dovedností, zájmů a životních zkušeností dětí. Akcentovalo mezipředmětové vztahy (estetická a literární výchova apod.), směřovalo žáky k pozitivní hodnotové orientaci. Důkladně promyšlená struktura hodiny s řadou připravených názorných materiálů působila ve své realizaci zcela přirozeně.

Výrazným kladem byl diferencovaný přístup k žákům se specifickými vývojovými poruchami učení.

Úroveň motivace se jednotlivě značně lišila, jak je zřejmé již z předchozího popisu organizace, průběhu a metod vyučování. Problémy v této oblasti jsou obdobné těm, jež byly již konstatovány v českém jazyce. Pouze v části výuky se zdařilo iniciovat intenzivnější aktivitu a zájem žáků. Četnost klasifikace v žákovských knížkách odpovídá možnostem uplynulé části školního roku a časové dotaci obou předmětů. Nevyužity zůstaly možnosti průběžného i závěrečného hodnocení včetně eventuální motivující klasifikace.

Velmi dobrá verbální i neverbální komunikace některých učitelek, kultivovaný jazyk, jejich laskavost i smysl pro humor, schopnost moderovat diskusi a promptně v ní reagovat, příznivě ovlivňují podmínky pro rozvíjení dětských komunikativních dovedností. Vlídnu atmosféru a partnerský kontakt podpořilo i vyjádření jejich názorů, sdílení svých zážitků a životních zkušeností.

Protikladem k těmto pozitivům byl někdy nadbytečný verbalismus, nezáživný monolog a místy nepřiliš souvislý výklad. Iniciativa ke komunikaci vycházela zpravidla ze strany učitelek, zvolené metody nepodporovaly vzájemnou spolupráci žáků. Děti nejsou většinou zvyklé hodnotit výsledky práce své vlastní ani svých spolužáků. Obecnějším problémem je fakt, že se vyučující spíše zaměřují na žáky iniciativní a často opomíjejí ty, kteří se sami nepřihlásí.

Kvalita vzdělávání v dějepisu a v občanské výchově je celkově průměrná.

Anglický jazyk

Časová dotace předmětu odpovídá zvolenému učebnímu plánu. Sledovaná výuka respektovala závazné učební osnovy. Vyučující zároveň přihlížejí k řadě používaných učebnic Project of English. K výuce přistupují promyšleně. Pouze v jednom případě nezohlednila bezprostřední příprava vyučujícího momentální možnosti žáků ve třídě. Na výuku navazuje volitelná konverzace v anglickém jazyce a kroužek anglického jazyka.

Výuku ve sledovaných třídách zabezpečují čtyři vyučující, z nichž pouze jeden má odbornou a pedagogickou způsobilost. Dva mají pouze pedagogickou způsobilost a jeden učitel je bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tento handicap vyučující vyrovnává sebevzděláváním. Žáci pracují v pracovních i v běžných třídách. Pracovna je vkusně zařízená i působivě vyzdobená názornými materiály. Ostatní výukové prostory tuto názornost postrádají, ačkoli i ony jsou pro výuku esteticky podnětné a odpovídají zásadám psychohygieny. K výuce jsou využívány audio záznamy, slovníky, kterých není dostatečný počet, řady učebnic doplněné pracovními sešity, počítačové programy a časopisy.

Ve všech hodinách byl patrný zájem vyučujících rozvíjet zejména kvalitu mluveného projevu žáků v souladu se stěžejními cíli výuky cizího jazyka. Výuku s převažující úlohou učitele střídaly hodiny, kde aktivní a v jazyce dobře se orientující žáci byli učiteli vyrovnanými partnery. Dokázali aplikovat učivo (krátká sdělení, vyprávění a rozhovory) na velmi dobré úrovni. Výuka byla vedena převážně frontálně v anglickém jazyce. Jen minimálně byla zařazována práce ve dvojicích. Dominovaly společné kontroly úkolů, výklad a procvičování gramatiky ústní i písemnou formou s využitím tabule a sešitů. Následovalo shrnutí a korekce nedostatků. Žákům bylo umožněno poslouchat nosiče s originálními záznamy, které vhodně posilovaly jejich správnou výslovnost. Ve všech vyučovacích jednotkách mohli žáci pracovat individuálním tempem. Většinou nedocházelo k neefektivním časovým prodlevám a nedostatkům při věcné interpretaci učiva.

Úvodní motivace byla ve všech případech cílena pouze na sdělení cíle a průběhu hodiny. V konverzaci docházelo k důsledné práci s chybou, ke korekci špatné výslovnosti a k vyzdvihování kladných momentů v dosažených výsledcích, a tím k posilování zpětné vazby. Efektivně byly zařazovány mezipředmětové vztahy s důrazem na žákovskou zkušenost. Tato pozitiva byla evidentní i ve specializovaných třídách. Žákovské písemnosti nebyly důsledně kontrolovány a opravovány. Někdy byli žáci vedeni k sebehodnocení (práce s časopisem). Při hodnocení vyučující klasifikovali přiměřeně, jen někdy však hodnocení také zdůvodňovali.

Při hodnocení žáků učitelé nadměrně preferují rozsáhlé písemné testy. Obsahová diferenciaci s ohledem na žáky se specifickými vývojovými poruchami učení zařazených do běžných tříd nebyla uplatňována. Žáci nebyli děleni do skupin méně pokročilých a pokročilejších - i klasifikace probíhala podle jednotně stanoveného bodového žebříčku. Ve třídách specializovaných, kde děti pracují podle individuálních plánů, byly písemné práce zadávány podle stejného principu, ale obsah učiva zde byl již redukován.

S výjimkou jediné hodiny byl patrný vstřícný vztah vyučujících k žákům a pozitivní vazba mezi nimi. Žáci pracovali s chutí a projevíli kladný vztah k výuce.

V hodnocení výuky anglického jazyka i přes dílčí nedostatky v práci s integrovanými žáky převažují spíše pozitiva.

Matematika

Časová dotace hodin matematiky i obsah učiva odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Na výuku navazuje volitelný předmět cvičení z matematiky, který si žáci mohou volit od 7. ročníku. Bezprostřední příprava na výuku byla zodpovědná, ojedinele se nepodařilo

naplánovanou stavbu hodiny v plné šíři realizovat.

Matematiku ve škole vyučuje celkem osm vyučujících. Čtyři učitelé jsou odborně a pedagogicky způsobilí, tři způsobilí pouze pedagogicky a jedna učitelka je nekvalifikovaná. Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou funkčně vybaveny žákovským nábytkem a mají velmi dobrou estetickou úroveň. Používané schválené učebnice tvoří ucelené řady. Kabinet matematiky je vybaven pouze základními pomůckami, vyučující je při výuce velmi málo používali. Žáci převážně pracovali s učebnicemi, zřídka s alternativními materiály. Didaktická technika nebyla zařazena.

Všechny hodiny sledovaly jasný cíl a obsah, navazovaly na předchozí témata. Převládala frontální výuka s monotónním střídáním činností (řízený rozhovor při opakování, výklad, práce s učebnicí při procvičení). V průběhu úvodního opakování se učitelé občas ptali obecně, nedávali žákům čas na promýšlení a shrnovali probrané učivo bez zapojení dětí. Někdy převažovala aktivita vyučujících nad činnostmi žáků, kteří se dostávali do role pasivních příjemců informací. U některých z nich se ztráta pozornosti a malá spoluúčast na výuce projevila poklesem zájmu o probírané učivo. Učitelé většinou neuplatňovali ve výuce vnitřní diferenciaci, nezařazovali kooperativní techniky učení, nevytvářeli prostor pro rozvíjení sociálních a komunikativních dovedností žáků. V menší části vzdělávání v běžných třídách a v jedné specializované třídě byla frontální výuka velmi dobře zvládnutá. Při průběžném opakování vyučující zadávali příklady diferencovaně tak, aby každé dítě zažilo pocit úspěchu z dobře vyřešeného příkladu. Výklad byl veden dialogickou metodou se snahou o zapojení všech žáků. Během procvičování pedagogové prováděli individuální kontrolu práce, v případě potřeby pomáhali při řešení příkladů.

Úvodní motivace spočívala v popisu průběhu a cíle hodiny. Průběžná motivace závisela na schopnosti vyučujících zaujmout žáky daným tématem i na jejich komunikativních dovednostech. Ve specializovaných třídách byly děti často chváleny za splněný úkol, v běžných třídách pozitivní hodnocení občas chybělo. Vzájemné hodnocení nebo sebehodnocení žáci v hodinách neprováděli. Závěrečné shrnutí učiva proběhlo zřídka, stejně jako zhodnocení úspěšnosti práce. Klasifikace písemných prací byla přiměřená, se zřetelným vyznačováním chyb. Při některých hodinách výuku neukončil učitel, ale školní zvonění, po kterém žáci začali balit a odcházet ze tříd.

Učitelé přistupovali k žákům partnersky většinou s vysokým osobním nasazením. Část výuky však negativně ovlivnilo verbální a zcela frontální vyučování s následkem převažující pasivity žáků. Rezervou v rozvoji komunikačních schopností dětí bylo tolerování jejich jednoslovných odpovědí. Malá pozornost byla věnována jejich vzájemné komunikaci.

Výuka matematiky je hodnocena jako průměrná.

Chemie

Výuka je organizována v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu, týdenní dotace vyučovacích hodin jsou ve všech třídách dodrženy. Bezprostřední příprava vyučujících na jednotlivé hodiny byla velmi pečlivá a zodpovědná.

Předmět učí dvě odborně a pedagogicky způsobilé učitelky. Jedna byla proškolená z vybraných ustanovení týkajících se manipulace s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky. Vhodně zvolená řada učebnic podporuje kontinuální výuku v 8. a 9. ročníku. Výuka probíhá v moderní pracovně chemie s rozvodem vody do katedry i žákovských stolů. Dále v přípravně a v sousední laboratoři, která je vybavená rozvodem vody a digestoří. Místnosti mají velmi

dobrou estetickou úroveň a motivační výzdobu. Vybavenost přehledně uspořádanými pomůckami je dostačující, jejich využívání je časté a dobře promyšlené. Učitelky při výuce využívaly video, demonstrační pomůcky a pokusy.

Vyučující zvolily převážně klasické vyučovací metody práce, zaměřené na tvorbu žákovských znalostí i dovedností. V úvodu proběhlo frontální procvičování předcházejícího učiva. Náročnost otázek byla přiměřená znalostem i věku žáků. Výklad byl srozumitelný, na odborné výši, přiměřený schopnostem dětí. V menší části výuky byla výkladová část vedena formou monologu vyučující bez aktivního zapojení žáků. Logický sled učiva vždy navazoval na předcházející znalosti, které byly postupně rozšiřovány. Pro lepší pochopení nové látky učitelky vhodně zařazovaly promítané i demonstrační pokusy. Procvičovací část výuky byla ožívována zařazením aktuálních problémů, souvisejících s probíranou tematikou např. problémy ochrany životního prostředí, nebezpečí užívání návykových látek atd. Systém zápisů do žákovských sešitů je funkční a vyhovuje potřebám domácí přípravy i opakování.

Úvodní motivace spočívala pouze v popisu průběhu a cíle hodiny. Velkou pozornost učitelky věnovaly procvičování učiva. Hodnocení písemných prací bylo přiměřené, chyby byly zřetelně vyznačovány. Učitelky většinou v závěrech hodin učivo shrnuly, občas bylo shrnutí ovlivněno nedostatkem času. Někdy opomenuly zhodnotit práci dětí.

Výuka většinou probíhala v příjemné pracovní atmosféře. Učitelky dlouhodobě podněcují zájem žáků o předmět jejich účastí v chemické olympiádě, kde je metodicky vedou. Komunikace v rovině vyučující - žák byla díky vstřícnosti, klidu a trpělivosti vyučujících otevřená. Jen ojediněle se objevila pasivita žáků.

Kvalita výuky chemie je velmi dobrá.

Informatika

Informatika je zařazena od 7. ročníku do nabídky volitelných předmětů. Ve všech ročnících se zatím probírá stejné učivo, což je způsobeno tím, že předmět je systematicky vyučován teprve od tohoto školního roku. Plánované seznámení se softwarem je v začátcích. Výuka probíhala v souladu s plánem. Žáci byli rozděleni do skupin tak, aby každý mohl samostatně pracovat.

Výuku zajišťuje jeden učitel s odbornou způsobilostí. V počítačové pracovně je devatenáct stanic, na kterých jsou nainstalovány operační systémy WINDOWS NT, Microsoft Office 98 a některé výukové programy. Dále je zde laserová černobílá tiskárna a scanner. Pro lepší orientaci při práci učitel používá zpětný projektor. Ze softwarového vybavení se žáci seznamují se základy programů WORD a EXCEL. Žáci mají možnost používat odbornou literaturu, mohou si ji půjčit v přilehlém kabinetu. V současnosti se na škole buduje další moderně vybavená počítačová pracovna, která bude za měsíc v provozu. Škola má nakoupeno patnáct stanic s operačními systémy Windows 2000, barevnou inkoustovou tiskárnu a vede jednání o nejvýhodnějším způsobu připojení k internetu.

Sledovaná výuka byla připravená a zadané úkoly účelně a srozumitelně formulované. Na začátku hodiny proběhlo opakování učiva metodou řízeného rozhovoru, dále následoval výklad nové látky pomocí meotaru. Na připravených fóliích učitel ukazoval jednotlivé kroky zadaného úkolu, které na sebe logicky navazovaly. Dílčí části probíraného učiva se střídaly s praktickým procvičováním při samostatné práci. Učitel při ní prováděl individuální kontrolu a pomáhal. V klidu reagoval na nepochopení a trpělivě přistupoval ke každému žákovi.

Úvodní motivace se většinou omezovala jen na seznámení s cílem hodiny. Vyučující průběžně kladně hodnotil vykonanou práci. Nejvíc motivoval žáky projevenou radostí z jejich dílčích

úspěchů. V závěru shrnul učivo, ale hodinu nezhodnotil a neuzavřel.

Výuka byla založena na samostatné práci žáků, kteří pracovali pod přímým vedením učitele. Vstřícně reagoval na situace, při nichž děti nestačily zvládat plnění požadovaných úkolů, což se v konečném důsledku projevilo v klidné pracovní atmosféře.

Výuka informatiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodopis

Výuka je plánována a organizována v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu, časová dotace vyučovacích hodin je dodržena. Výukové cíle respektují aktuální složení třídy, plánování hodin pro integrované žáky je tomuto stavu citlivě přizpůsobeno. V přípravě jednotlivých hodin se výrazně uplatňuje pedagogická a odborná erudice jednotlivých vyučujících a znalost materiálního vybavení pro předmět.

Z pěti učitelů přírodopisu mají dva pedagogickou a odbornou způsobilost, zbývající splňují požadavek pedagogické způsobilosti. Pro výuku se účelně využívají převážně dvě pracovní vybavené v dostatečném množství laboratorními stoly, pomůckami a audiovizuální technikou. Část výuky probíhá v kmenových třídách. V kabinetě jsou ucelené soubory obrazových tabulí, přiměřený počet mikroskopů, přístrojů, nástrojů laboratorní techniky, další pomůcky a sbírky. Pro krystalografii slouží vlastní zhotovené modely. Používá se doplňková školní literatura i vlastní žákovská a učitelská. Estetičnost výukových prostor podtrhuje pečlivě ošetřená květinová výzdoba.

Všichni učitelé akcentují evoluční pojetí látky, které doplňují o vhodná témata branné výchovy. Většina výuky byla vedena frontálně. Hodiny byly tradičně členěny na úvodní část s opakováním předchozí látky, výklad formou řízeného rozhovoru se zapojením zkušeností žáků a následujícím shrnutím a zadáním domácí práce. Toto základní schéma vyučující podnětně oživovali zapojením profesionálních i vlastních videonahrávek, demonstrací sbírkových předmětů, obrázků, využívali učebnicových i dalších textů, žáci přinášeli poznatky získané z internetu. Z protokolů starších laboratorních prací bylo zřejmé, že zvládají i základní laboratorní techniku. Záznamy v žákovských sešitech byly přehledné, vhodné pro domácí přípravu a opakování. Při práci s žáky se specifickými poruchami využívali učitelé pracovní listy.

Vyučující v žácích podněcovali zájem o prezentovanou látku aktualizací učiva při výkladu, dobrou znalostí věcné problematiky a schopností odpovídat na dotazy. Klasifikované hodnocení nebylo v hospitovaných hodinách časté, ale v žákovských knížkách měli žáci vyvážené množství známek z ústního a písemného zkoušení, z hodnocení aktivity, laboratorních prací, případně i domácího úkolu.

Žáci často projevovali zájem o prezentovanou látku. Pravidla komunikace byla akceptovaná, vyjadřování žáků kultivované. Spontaneita žáků nebyla potlačována, i když prostor pro diskusi, obhájení vlastního názoru nebo interakci mezi žáky navzájem nebyl cíleně vytvářen.

Vyučování přírodopisu má v souhrnu velmi dobrou úroveň.

Zeměpis

Časová dotace vyučovacích hodin sledovaného předmětu je v souladu se stanoveným vzdělávacím programem. Plánování a bezprostřední příprava hodin výuky jsou průměrné.

Ze čtyř vyučujících zeměpisu má jedna učitelka odbornou a pedagogickou způsobilost. Dvě splňují požadavek pedagogické způsobilosti a jedna není kvalifikovaná. Učebny, ve kterých probíhá výuka předmětu, jsou vybavené moderním nábytkem a nástěnnými mapami se vztahem k probíranému tématu. Mapa je zpravidla i v čele učebny na tabuli. K dispozici jsou nové aktualizované mapy, vyučující používají bez vysvětlujícího komentáře i ty již zastaralé. V kabinetě jsou uloženy videokazety, z vyučovací techniky byl ve sledovaných hodinách jednou použit zpětný projektor. Při výuce se používají schválené učebnice, vhodné atlasy a někdy další publikace a zdroje informací.

Frontálně vedená výuka v běžných třídách byla tradičně členěna na úvodní opakovací část, na výklad formou řízeného rozhovoru nebo prosté sdělení základní faktografie a následující shrnutí. Ve specializované třídě ji nahrazovala snaha o skupinové vyučování, kterému žáci ještě nevykli. Nadměrný verbalismus učitelek vedl k poklesu pozornosti žáků. Vytváření pojmů bylo jednostranné, bez žádoucího pochopení vzájemných vazeb a širších souvislostí. Záznamy v žákovských sešitech jsou přehledné, někdy příliš obsáhlé i u žáků s diagnostikovanými poruchami učení. Kontrolu sešitů provádějí všichni vyučující.

Při výkladu byla příliš zdůrazňovaná znalost historických faktů na úkor současné problematiky. To omezuje využívání životních zkušeností žáků. Při opakování je kladně hodnoceno spíše memorování faktů na základě pamětného osvojování, než pochopení souvislostí nebo aplikace získaných poznatků. Klasifikačních podkladů mají vyučující dostatek z ústního i písemného zkoušení.

V hodinách je přiměřená kázeň, vzájemná komunikace mezi pedagogem a žákem vychází ze znalosti a akceptace požadavků vyučujících, které jsou respektované. Interakce mezi žáky se projevuje zřídka. Sporadická snaha vyučujících vyvolat diskusi kladením otázek nenacházela mezi žáky žádoucí odezvu. Někdy si učitelky odpovídaly samy.

Vyučování zeměpisu má průměrnou úroveň.

Hudební výchova

Časová dotace předmětu odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu a jeho učebnímu plánu. Učivo koresponduje s osnovami, které učitelé zpracovali do stručných tematických plánů. Výukové cíle hodin jsou v souladu s reálnými možnostmi žáků a svědčí o promyšlené přípravě učitelů na vyučování. Někdy se jim ale nepodařilo činnostní cíle předmětu realizovat.

Vyučují tři učitelé, jeden s odbornou a pedagogickou způsobilostí, druhý pouze s pedagogickou, a třetí bez požadované kvalifikace. Tato skutečnost má negativní dopad na rozvoj tvořivosti dětí v některých ročnících. Jedna ze dvou odborných učeben je nadstandardně vybavena audiovizuální technikou, hudebními nástroji a názornými nástěnnými tabulemi. Sbírká pomůcek se pravidelně doplňuje o novou hudební literaturu a nosiče zvuku. V hodinách žáci pracovali se zpěvníky a novou ucelenou řadou učebnic.

V rámci frontální výuky byla téměř ve všech hodinách věnována velká pozornost opakování a výkladu dějin hudby a hudební teorie. Výklad doplňovaly hudební ukázky a žákovské referáty z oblasti pop music. Na výklad navazoval zápis látky. Jen jediná hodina podnítila natolik zájem žáků, že se vyučování stalo dílnou, v níž vyučující neprezentoval fakta od tabule, ale pouze upřesňoval poznatky vyplývající z hudebních aktivit dětí. Zajímavě působilo spojení skupiny fléten, pěveckého sboru a houslí. Učitel příkladně pracoval s dětským hlasem, akcentoval

dynamické a tempové změny, intonaci a rytmickou práci. Žáci samostatně pracovali s textem v učebnici, vyhledávali pojmy a uváděli je do tematických souvislostí. Učitel podněcoval žáky k diskusi a k vyjadřování vlastních názorů. Promyšlená struktura hodiny vedla k efektivnímu využití vyučovacího času. V ostatních hodinách převažovala práce vyučujících, ačkoli jim nelze upřít snahu děti aktivizovat. To se dařilo zejména na úrovni pěveckých dovedností posílených nástroji orffovského typu a kytarou. Nechyběla ani opora o profesionální nahrávku a přiměřenou, jednou až výjimečnou spoluinterpretaci učitele. Zpěvu obvykle nepředcházela hlasová příprava. Docházelo i k rozporům mezi hlasovými možnostmi žáků a rozsahem skladeb. V určitých případech nebyla doceněna transpozice. Práce s rytmem probíhala soustavně. Repertoár obsahoval písně umělé i lidové, dominoval muzikál.

Úvodní motivace obvykle směřovala jen k popisu hodiny, průběžně docházelo k postihování mezipředmětových souvislostí s různou mírou efektivity. Málo bylo apelováno na žákovskou zkušenost. Učitelé získávali zpětnou vazbu procvičováním látky, často chválili a pracovali s chybou. Ke klasifikaci, která nebyla obvykle zdůvodněná, docházelo málo. Žáci nebyli vedeni k sebehodnocení. Pomoc učitele ve vyučování byla samozřejmostí a zohledňovala individuální možnosti žáků.

Ve vyučování probíhala komunikace na základě dohodnutých pravidel. V jedné hodině žáci v diskusi uplatňovali názorovou různost a tím byly rozvíjeny jejich komunikační dovednosti. Zájem žáků o výuku upadal ve vyšších ročnících, protože nebyla podněcována jejich angažovanost a ochota muzicírovat.

Celkové hodnocení výuky hudební výchovy je průměrné.

Tělesná výchova

Výuka probíhá podle deklarovaného vzdělávacího programu a respektuje učební osnovy. Předmět je vyučován dvakrát týdně jednu hodinu odděleně pro chlapce a dívky. Vzhledem k tomu, že se vyučující pravidelně střídají ve třech tělocvičnách, plánují činnost z ohledem na jejich vybavení. Nepovinného předmětu Zdravotní tělesná výchova se na základě lékařského doporučení účastní 43 žáci. Navštěvují výuku ve dvou skupinách dvakrát týdně. Patnáct zájmových kroužků se sportovním zaměřením organizuje ve školní budově škola nebo další subjekty. V taekwon-du obsadil žák školy 2. místo na mistrovství světa ve speciálních technikách a žákyně školy obsadily 1. místo na mistrovství světa juniorů v aerobice. Žáci školy se zúčastňují soutěží v kopané, florbalu, přehazované, atletice a v dalších sportovních disciplínách na úrovni obvodu i města. V 7. ročníku probíhá v zimních měsících pravidelný lyžařský výcvikový kurz.

Předmět vyučuje na 2. stupni pět učitelek, z nichž tři splňují odbornou i pedagogickou způsobilost a dvě mají způsobilost pouze pedagogickou. Kromě tělocvičen využívají v případě příznivého počasí dvě asfaltová a jedno antukové hřiště pro výuku míčových her, víceúčelové hřiště s umělým povrchem a škvárovou běžeckou dráhou pro výuku her nebo atletiky. Škola pronajímá část prostor organizaci provozující posilovnu, kterou mohou využívat i starší žáci. Vybavení školy náradím a náčiním je standardní (chybí míče na házenou a dostatečné množství cvičebních podložek).

Všechny zhlédnuté hodiny začínaly nástupem a hlášením. Při nich učitelky sdělily plán hodiny, případně udělily nezbytné organizační pokyny. Ve výuce se bohatě vyskytovaly soutěživé hry a často byly střídány různorodé aktivity, což sice pozitivně motivovalo žáky, ale někdy zapříčinilo neefektivní využití času. V každé hodině proběhlo rozcvičení a výuka byla

prokládána relaxačními a protahovacími cviky. Při nich ojediněle nebyly dodrženy psychohygienické zásady (byly prováděny záklony hlavy, žáci v polohách v lehu, sedu či kleku cvičili bez podložek nebo prováděli „most“ na parketách). Ukázky jednotlivých cviků předvedené pedagogy byly kvalitní a pohybové dovednosti žáků a jejich přístup k předmětu byly na velmi dobré úrovni.

Ve všech hodinách byli žáci průběžně hodnoceni. Pokud se vyskytla vhodná situace, dostali žáci příležitost hodnotit se navzájem a ve výjimečných případech i provádět sebehodnocení. Učitelky motivovaly žáky soutěžemi a hrami v průběhu celé vyučovací jednotky. Také jejich osobní přístup a zaujetí byly určitým prvkem motivace.

Kromě jedné hodiny se nevyskytly žádné kázeňské problémy. Žáci i vyučující respektovali dohodnutá pravidla komunikace.

Výuka tělesné výchovy je velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Vyučování je v souladu se schválenými učebními dokumenty. Až na jedinou výjimku respektuje závazné učební osnovy a časové dotace jednotlivých předmětů korespondují s učebními plány. Bezprostřední plánování a příprava na výuku byly průměrné, i když organizace a struktura některých hodin měly velmi dobrou až výjimečnou úroveň. Personální podmínky nejsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti nejlepší. Hlavním důvodem této neutěšené situace je vzdálená lokalita školy od centra města a celospolečenská nízká prestiž učitelského povolání. Psychohygienické podmínky výuky jsou z hlediska prostorové a estetické úrovně velmi dobré, z hlediska členění hodin, tempa a patřičné relaxace průměrné, rovněž tak v souhrnu i materiální podmínky. Organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení mají i přes konstatovaná pozitiva celkově průměrnou úroveň. Komunikace a interakce jsou vlivem převažujících frontálních forem práce průměrné.

Výuka ve specializovaných třídách byla velmi dobře vedena. Všichni žáci byli stále aktivizováni a zapojováni do jednotlivých činností. Učitelé prováděli častou kontrolu porozumění, v případě potřeby individuálně pomáhali a pozitivně hodnotili sebemenší úspěchy.

Kvalita vzdělávání je ve výše popsaných předmětech i přes nesporná pozitiva ve výuce specializovaných tříd celkově průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel školy spolu s dvěma zástupkyněmi na začátku svého funkčního období, tj. listopad 2000, zpracoval jasnou dlouhodobou koncepci školy s funkčním rozpracováním jednotlivých střednědobých plánů a úkolů ve všech složkách řízení školy. Vedle nutných a rozsáhlých organizačně technických zásahů a investičních akcí (vybudování nové a postupné zdokonalování stávající počítačové učebny, modernizace školní jídelny, zprovoznění nového

školního hřiště, vybudování kamerového systému pro školní družinu a další) se zaměřil na zkvalitňování práce s žáky s SVPU ve specializovaných třídách a na zlepšení úrovně ročního plánování výchovně-vzdělávacího systému v podobě časově tematických plánů. Ty vycházejí až na jedinou výjimku (viz vzdělávání na 1. stupni) z osnov zvoleného vzdělávacího programu. Některé nedostatky - nezřetelné mezipředmětové souvislosti, někdy přílišná závislost na učebnicích na 1. stupni, absence plánování cvičení a praktických prací v terénu (zeměpis) a preferování písemných prací a testů např. v anglickém jazyce a hudební výchově vyvažuje poctivá snaha vedení i učitelů respektovat závazné osnovy Základní školy a jejich úpravy a doplňky v plné šíři, ctít kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky a postupně naplňovat cíle vzdělávacího programu vedoucí k modernímu efektivnímu vzdělání. Nedílnou součástí plánování výuky je široká nabídka 21 volitelných předmětů ve třech ročnících, nepovinného předmětu zvláštní tělesná výchova, individuální organizace doučování a 29 zájmových kroužků.

Plánování je nadprůměrné.

Organizování

Organizační struktura je kodifikována v promyšleném Organizačním řádu a organizačním schématu. Kompetence pracovníků jsou jasně vymezené, i když funkční delegování určitých dílčích pravomocí a zodpovědností není zatím rozsáhlé a převážná většina koncepčních, organizačních a kontrolních povinností leží na vedení školy. Toto zjištění se týká především některých metodických orgánů a jejich vedoucích (1. stupeň, zeměpis, hudební výchova, dějepis, občanská výchova), protože ve stávající podobě, jak je patrné ze zápisů, nenaplnují poradní a metodickou funkci v plné šíři.

Informační systém je funkční – informace uvnitř školy i směrem k rodičům jsou předávány rychle a účinně. Svědčí o tom i velká spokojenost rodičů vyjádřená prostřednictvím zadaných dotazníků. Ředitel školy poskytuje informace v souladu se zákonem.

Kontrolovaná povinná dokumentace související se sledovanou výukou je vedena řádně v souladu s platnými předpisy. Jediný nedostatek je ve zpracování výroční zprávy za loňský školní rok, kde chybí přehled učebních plánů. Určité nepřesnosti inspekce zjistila v třídních knihách, kde mají některé zápisy menší vypovídací hodnotu.

V četné klasifikaci zaznamenané v žákovských knížkách mírně převažuje hodnocení psaných projevů.

Organizování je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy vytváří klidné, příznivé pracovní podmínky pro všechny pracovníky, což se mimo jiné odráží v úrovni sociálních vztahů mezi učiteli a dětmi. Ty rodiče hodnotí v dotaznících velmi dobře. Ředitel školy podporuje osobní odpovědnost, iniciativu a tvořivost jednotlivých pracovníků, což je zřejmé z mnoha rovin jejich pracovních aktivit (výjimečná estetická úroveň interiéru školy, řád, čistota a upravenost tříd, chodeb a pracoven, vysoká kvalita vyplňování a vedení povinné a jiné dokumentace, vedení kroužků apod.). Pouze jedna oblast zůstává zatím na okraji zájmu a tou je rozvíjení moderních a efektivních metod ve výuce. Ředitel školy tento problém vnímá (projevilo se to i při rozborech hodin společně s ČŠI), ale za dobu jednoho roku se nepodařilo učitele motivovat k změně zaběhnutých stereotypů. Nechybí soustava objektivních kritérií nadtarifních složek platu, která je promyšlená, s určitým morálním podtextem, pracovníkům známá a v praxi uplatňovaná. Vzhledem k profilaci specializovaných tříd prošla většina učitelů dalším vzděláváním zaměřeným na specifické poruchy učení dětí.

Určitá nahodilost je v práci s velkým počtem nezkušených a nekvalifikovaných učitelů. Ti mají stanovené uvádějící učitele, ale jejich působení se při sledované výuce výrazněji neprojeví. Vedení školy při společně vedených rozbořech citlivě upozorňovalo na metodické nedostatky začínajících pedagogů. Tato problematika není řešena systémově a je ponechána částečné živelnosti.

Ve vedení a motivování pracovníků převažují pozitiva.

Kontrolní mechanismy

Účinný a transparentní systém vnitřní kontroly se teprve vytváří, nicméně všechny oblasti organizační struktury jsou pokryty kontrolní činností vedení školy. V návrhu kontrolního řádu je také rozsáhlejší delegování určitých pravomocí na ostatní pracovníky školy - zejména vedoucí metodických orgánů. Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu se děje v několika rovinách:

- prostřednictvím tematických plánů, které až na drobné nedostatky tomuto účelu vyhovují,
- rozsáhlou hospitační činností, která v souladu se zjištěními ČŠI mapuje přednosti i nedostatky kvality vzdělávání (analýzu nedostatků má vedení školy zformulovanou, ale vzhledem ke krátkému funkčnímu období, ještě nestačilo nastartovat postupné dlouhodobé změny v modernizaci vzdělávání),
- mapováním práce nových a nekvalifikovaných učitelů,
- důslednou a častou kontrolou pedagogické dokumentace, jejíž vedení bylo na velmi dobré úrovni.

Výsledky kontrolní činnosti jsou ihned projednávány s pracovníky (svědčí o tom např. podpisy hospitovaných učitelů), ovšem opatření k nápravě zjištěných nedostatků jsou přijímána většinou ústně a žádným jiným prokazatelným způsobem.

I přes určité rezervy v kontrolním systému pramenících především z krátkého realizačního období převažují v této oblasti pozitiva.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Při celkovém hodnocení podmínek vzdělávání je nutné mít na zřeteli časový úsek jednoho kalendářního roku, ve kterém vedení školy mohlo realizovat své záměry. Všechny výše popisované oblasti řízení odpovídají potřebám a nárokům největší základní školy v Praze. Vedení školy spolu s dalšími pracovníky vytváří, přes některé zjištěné, ale odstranitelné nedostatky, velmi dobré podmínky pro základní vzdělávání 1142 žáků.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

V kontrolovaném období za rok 2000, byly závazné ukazatele rozpočtu dodrženy. Finanční prostředky, přidělené ze státního rozpočtu, byly dle upraveného rozpočtu k 1. 10. 2000 přiděleny a čerpány na platy zaměstnanců, dohody o provedení práce, povinné odvody, fond kulturních a sociálních potřeb a ostatní neinvestiční výdaje.

Príspevek ze státního rozpočtu se na celkových neinvestičních prostředcích podílí 68,2 %.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Dle předloženého upraveného rozpočtu na rok 2000 a výkazu P 1-04, nebyl překročen ani limit počtu pracovníků, ani limit prostředků na platy. Limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci byl minimálně doplněn z rezervního fondu.

Zařazování zaměstnanců do platových tříd a stupňů je v souladu s příslušným nařízením vlády. Pro vyplácení nenárokových složek platu je zpracován vnitřní platový předpis korespondující se zákonem o platu.

Tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb jsou v souladu s platnou vyhláškou, je určen na příspěvky na stravování, peněžní a nepeněžní dary, půjčky atp. Škola má stanoveny zásady pro čerpání fondu.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Príspevek ze státního rozpočtu na ostatní neinvestiční výdaje byl použit zejména na nákup učebnic, učebních pomůcek, k úhradám dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a na plavecký výcvik žáků. Všechny položky jsou řádně zaúčtovány, doklady mají potřebné náležitosti v souladu se zákonem o účetnictví. Namátkovou kontrolou majetku školy nebyl shledán rozdíl. Škola v současné době zpracovává soupis v počítačovém programu, který přispěje k lepší přehlednosti. Ředitelství školy také čtyřikrát ročně provádí, podle tzv. nepředvídatelného harmonogramu, kontrolu peněžních prostředků, vždy je proveden zápis inventarizační komise, jejímž členem je pravidelně ředitel školy.

Hodnocení efektivity čerpání účelových a investičních prostředků

Investiční prostředky ze státního rozpočtu nebyly škole přiděleny.

Hodnocení kvality výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy je rozpracována velmi přehledně s dostatečným slovním komentářem.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou školou využívány efektivně.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Stanovená kapacita školní družiny (ŠD) je v letošním roce naplněna na 100%. V devíti odděleních ŠD jsou žáci 1. a 2. ročníku (dohromady 11 tříd) doplněni žáky 3. ročníku (5 tříd). Výchovnou činnost zajišťuje devět vychovatelek, z nichž pouze jedna nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Význačným kladem je, že oddělení ŠD mají pro svou činnost vlastní klubovny. Jsou umístěny v nejnižších částech budovy a oddělené od učeben školy. Jejich zařízení je účelové a zároveň

působí esteticky. Pro výzdobu jsou využity vedle stálých profesionálních artefaktů výtvarné a rukodělné sezónní práce žáků. Provoz je zajištěn od 6.30 hodin do začátku vyučování, v případě dělených vyučovacích hodin pokračuje do 9 hodin. Další činnost navazuje na výuku od 11.40 do 17 hodin. ŠD má vlastní sociální zařízení rovněž oddělené od ostatního provozu. Škola pokrývá prakticky všechny požadavky na umístění zájemců o školní družinu.

Režim ŠD respektuje zásady psychohygieny a dbá na bezpečnost žáků. Program výchovy navazuje na práci učitelek školy. Je formulován v týdenních plánech vychovatelek a obecná pravidla jsou zakotvena ve dvou vnitřních řádech ŠD pro rodičovskou veřejnost. Dokumentace jednotlivých oddělení je řádně vedena. Vychovatelky respektují pokyny a přání rodičů nebo jejich zástupců uváděných na zápisových lístcích.

V denní skladbě činností byly vyváženě začleněny rekreační, relaxační i zájmové aktivity. Vedle organizovaných činností ponechávaly vychovatelky přiměřený prostor spontánním aktivitám. Vychovatelky poskytovaly případnou pomoc při oblékání. Stravování ve školní jídelně vede k vytváření a upevňování žádoucích návyků kultury stolování. Pro vycházky se poněkud stereotypně využívá bezprostředního okolí několika sídlištních ulic, inspirativní využití atraktivnějšího vzdálenějšího okolí je omezeno snahou vychovatelek vycházet vstříc těm rodičům, kteří si vyzvedávají své děti brzy odpoledne. Systém předávání a přebírání žáků mezi rodiči, učitelkami a vychovatelkami je funkční, velkou pomocí je nově zavedený monitorovací systém.

Podmínky činnosti školní družiny jsou ve všech svých složkách na nadprůměrné úrovni. Řízení a organizace činností jsou velmi dobré. Ve výchovně-vzdělávací práci školní družiny výrazně převažují pozitiva.

Školní jídelna

Součástí základní školy je školní jídelna (dále jen ŠJ) s kapacitou 1200 jídel. Nachází se v areálu školy. Prostory pro strážníky jsou rozděleny na dvě části, uprostřed nich je výdejna. V obou částech je dostatek světla, jídelny jsou odhlučněny a i při velké koncentraci strážníků jsou vytvořeny dobré hygienické podmínky. Pedagogický dozor je zajištěn. Veřejně k dispozici je jídelní lístek pro objednávky jídel, který je organizován formou karet. Prostory vlastní kuchyně jsou dostatečně vybaveny kuchyňským nádobím a kuchyňskými nástroji, instalovaný konvektomat zajišťuje přípravu jídel dle zásad správné výživy. Skladovací prostory zajišťují dobré hygienické podmínky pro uložené potraviny a jsou respektovány požadavky na zajištění správných teplot. Personál školní jídelny má dobré podmínky pro pracovní i osobní hygienu se zázemím pro oddělené ukládání pracovního a osobního oděvu. Vedoucí školní jídelny velmi pečlivě dbá na dobré předzásobení čistícími a osobními ochrannými prostředky. Evidence výdeje potravin a kontrola výživových dávek je zpracovávána počítačem, ve sledovaném období leden až červen 2001 byly dodrženy stanovené normativy. ŠJ používá platné receptury se závaznými technologickými postupy. Všichni zaměstnanci mají platné zdravotní průkazy a zavedené zápisníky práce se záznamy o proškolení v bezpečnosti práce. Hygienické minimum si postupně doplňují. Vedoucí ŠJ má k dispozici limitovanou částku na drobné výdaje. Všechny pokladní doklady jsou náležitě zaúčtovány. Ve sledovaném období roku 2000 nebyla kapacita ŠJ překročena. Organizace stravování je přizpůsobena rozvrhu hodin, jídla jsou k výdeji dodávána postupně a uchovávána po správnou dobu a při správné teplotě v souladu s platnou vyhláškou. Pro přihlášky a odhlášky jídel jsou stanovena přesná pravidla, se kterými jsou žáci i rodiče seznámeni pomocí informační nástěnky.

Úroveň školní jídelny je velmi dobrá.

Výchovné poradenství

Inspekce sledovala organizaci a působení výchovného poradenství ve škole. Vycházela přitom ze studia předložené dokumentace, z rozhovoru s výchovnou poradkyní a z přímého pozorování ve výuce.

Výchovná poradkyně má pro výkon své funkce požadovanou odbornost. Pracovní náplň, stanovená ředitelem školy vymezuje její kompetence k jednotlivým okruhům činnosti: Péče o žáky se zdravotními, výchovnými a vzdělávacími problémy; orientace další vzdělávací cesty žáků; prevence negativních jevů. Spolupracuje s pracovníky školy, zejména s třídními učiteli, s rodiči, s pedagogicko-psychologickou poradnou, případně s jinými specializovanými institucemi a s odborem sociální péče městské části. Organizuje výchovnou komisi.

Z konkrétní pracovní náplně a z ročního plánu činnosti školy vychází aktuální pracovní plán výchovné poradkyně. Pozitivní výsledky jejího působení jsou zřejmé ze záznamů pedagogické rady, zápisů výchovné komise, metodických orgánů; rovněž tak z přeložené, řádně vedené dokumentace výchovného poradenství.

Pro integrované žáky se specifickými vývojovými poruchami učení jsou zpracovány individuální plány, na jejich vypracování se podílí výchovná poradkyně a třídní učitel. Vedení školy usiluje, aby třídními učiteli ve specializovaných třídách byli podle možnosti absolventi oboru speciální pedagogika.

Od počátku letošního školního roku zahájila své působení školní psycholožka. Jádrem stanovené pracovní náplně je pedagogicko-psychologická diagnostika a poradenské aktivity pro žáky, rodiče i pedagogické pracovníky.

Úroveň výchovného poradenství je velmi dobrá.

Hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů

Vedení školy se zabývá aktuálně problematikou sociálně patologických jevů. Zástupkyně ředitele byla koordinátorem protidrogové prevence, nyní je metodikem prevence sociálně patologických jevů. V náplni práce školní psycholožky je této problematice věnován značný prostor. V praxi, zatím zaměřené převážně na žáky 1. stupně, provádí cílené preventivní akce, spolupracuje s vedením školy a vyučujícími. Pro všechny žáky i rodiče jsou k dispozici konzultační hodiny. Ze zjištění pomocí dotazníku zadaného v části tříd 4. a 8. ročníku vyplývá, že žáci mají důvěru ke škole, cítí se v prostředí spolužáků dobře a jsou orientovaní v otázkách sledované problematiky.

Škola se cíleně zabývá problematikou sociálně patologických jevů a přijatý systém je funkční.

Vnímání školy rodiči

Součástí inspekce bylo zjišťování vnímání a hodnocení jednotlivých oblastí a podmínek výchovné a vzdělávací práce ve škole prostřednictvím dotazníků. Bylo rozdáno 195 dotazníků

v 5. a 9. ročníku. K vyhodnocení rodiče odevzdali 93 dotazníkových listů, což je 48%. Z nabídnutého hodnocení využili rodiče celou hodnotící stupnici. Hodnocení je srovnáním očekávané kvality se skutečností, nikoli srovnáním s jinou školou či standardu. Nejlépe rodiče hodnotí informační systém školy - 66% známkou 1, sociální vztahy - 52% známkou 1, psychohygienické podmínky školy - 41% známkou 1.

Nejvíce rodičů se přiklonilo k celkovému ohodnocení školy známkou 2 - 50%. Nejvíce připomínek rodiče vznášejí k materiálním podmínkám školy s důrazem na výuku informatiky a mají zájem o rozšíření nabídky dalších mimoškolních aktivit školy.

Rodiče vnímají školu velmi dobře.

Školní knihovna

V samostatné místnosti o velikosti běžné učebny je přehledně umístěno cca 5500 svazků, uspořádaných podle oborů. Kromě beletrie využitelné většinou pro mimoškolní četbu obsahuje literaturu pedagogickou, odbornou a naučnou. Různorodost knihovního fondu je dána skutečností, že byl ve značné míře doplňován převody z některých rušených školských subjektů. Využívá se i výprodejů zlevněných knih.

Je stanoven výpůjční řád a pravidelná výpůjční doba, příslušná dokumentace je řádně vedena. Dobré prostorové podmínky a především nadšení paní učitelky vykonávající knihovnickou práci jsou dobré předpoklady pro budoucí vznik školního informačního centra.

Školní knihovna je na velmi dobré úrovni.

Kontrola dodržování předpisů a stav v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP) a úroveň prevence požární ochrany(dále jen PO).

Předložená dokumentace (viz níže seznam) z oblasti BOZP a PO je vedena přehledně a systematicky. Doklady o proškolení všech sledovaných skupin zaměstnanců jsou k datu kontroly platné. Servis služeb pro oblast BOZP a PO je zajištěn smluvní firmou.

Revize V TZ (Vyhrazená technická zařízení) jsou k datu kontroly platné. Kontrolní zápisy do karet o stavu přenosných elektrospotřebičů jsou prováděny. Zjištěné závady při pravidelných ročních prověrkách BOZP jsou podle plánu ozdravných opatření odstraňovány (viz. plán ozdravných opatření ze dne 20.1.2000).

Je vypracován traumatologický plán o poskytování první pomoci. Doklady o zdravotní způsobilosti zaměstnanců jsou k datu kontroly platné. Organizace má uzavřenou smlouvu s lékařem pro výkon závodní preventivní lékařské péče. Proškolení učitelů fyziky a chemie je platné k datu komplexní inspekce.

Přidělování ochranných pracovních prostředků je poskytováno v souladu se zpracovaným seznamem a směrnici ředitele školy.

Vyhledávání a prevence rizik je realizována zápisy o zjištění provozních závad a současně přijetím opatření k nápravě. Kategorizace prací pedagogických pracovníků je ověřována na hygienické stanici v souladu s platným předpisem. Z celkového počtu 67 evidovaných úrazů ve školním roce 2000-2001 bylo 45 odškodněno částkou 16 tisíc korun. V letošním školním roce 2001-2002 bylo k datu kontroly z 21 úrazů odškodněno 6 úrazů, celková částka není k dispozici z důvodů probíhajících jednání s pojišťovnou. Rozbor úrazovosti neprokázal porušování předpisů ani zavinění cizí osobou. Množství a druh zranění odpovídá počtu zapsaných dětí a žáků. V kalendářním roce 2000 byly šetřeny a odškodněny dva pracovní

úrazy částkou 2500 korun.

Preventivní protipožární organizace práce je zajištěna osobou odborně způsobilou ze zákona a pověřeným preventistou a vychází z měsíčních kontrol a zápisů o zjištěných závadách do požární knihy. Revize hasební techniky je provedena a je k datu kontroly platná. Byl vypracován posudek zvýšeného požárního nebezpečí, který bude aktualizován, dle nové platné legislativy, v lednu 2002.

Fyzickou kontrolou vybraných prostor (učebna VIII. B, tělocvična, učebna PC a III. D) školy nebyly shledány zjevné nedostatky v dodržování zásad BOZP a PO.

Nebyly shledány nedostatky v dodržování zásad BOZP a PO.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 26. 4. 2001
- Rozhodnutí o zařazení čj. MÚ 14/16359/200
- Inspekční podkladová dokumentace základní školy
- Dotazníky pro rodiče
- Dotazníky „Jaké to je být žákem této školy“
- Povinná dokumentace škol a školských zařízení podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva za školní rok 2000-2001
- Vnitřní dokumentace vedení školy, metodických orgánů a jednotlivých učitelů
- Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek
- Hospitační záznamy ČŠI
- Vnitřní řád ŠD
- Vnitřní řád pro pedagogické pracovníky
- Řád ŠD pro rodičovskou veřejnost
- Přehled výchovně-vzdělávací práce ŠD
- Upravený rozpočet k 1. říjnu 2000
- Jmenovací listina čj.672/2000/Dav
- Vnitřní platový předpis
- Výkazy P 1-04 za 1. - 4. čtvrtletí roku 2000
- Pokladní kniha roku 2000
- Směrnice o tvorbě a používání FKSP
- Výroční zpráva o hospodaření školy za školní rok 2000-2001
- Výkaz zisku a ztrát, účtová osnova, hlavní kniha
- Spotřební koše a jídelní lístky za 1. pololetí r. 2001

Seznam dokumentace BOZP a PO

- Doklad o školení vedoucích pracovníků
- Doklad o periodickém školení zaměstnanců
- Doklad o školení nebo instruktáži specifických profesí (topič ap.)

- Prezenční listiny příslušných školení a osnovy školení
- Poslední zápis o provedené pravidelné (roční) kontrole BOZP a PO
- Plán ozdravných opatření (plán oprav předkládaný zřizovateli)
- Kniha úrazů
- Poslední záznam o školním a pracovním úrazu
- Rozbor úrazovosti za minulý školní rok, přehled o odškodněných školních úrazech
- Zápisy z kontrol jiných institucí (hygiena ap.)
- Prevence rizik
- Seznam a směrnice o poskytování ochranných prostředků
- Doklady o zdravotní způsobilosti zaměstnanců
- Traumatologický plán (návod na poskytnutí 1. pomoci)
- Revizní zprávy VTZ
- Doklady k požární ochraně a prevenci

ZÁVĚR

Komplexní inspekce byla zaměřena na hodnocení všech součástí školy tj. základní škola, školní družina a školní jídelna. Převážná část inspekční činnosti se zaměřila na posouzení kvality vzdělávání na 1. stupni a v předmětech český jazyk a literatura, dějepis, občanská výchova, anglický jazyk, přírodopis, zeměpis, matematika, chemie, informatika, hudební výchova a tělesná výchova na 2. stupni. Dále pak na hodnocení podmínek, které toto vzdělávání umožňují. ČŠI vymezila ve sledovaných oblastech vzdělávání a řízení všech součástí školy

zásadní pozitiva:

- *žáci i rodiče vyjadřují spontánně důvěru ke škole,*
- *nadprůměrné vzdělávání v předmětech chemie, přírodopis, anglický jazyk, informatika, tělesná výchova,*
- *velmi dobrá výuka ve specializovaných třídách,*
- *velmi dobré řízení školy ve všech složkách moderního managementu,*
- *vhodná a pestrá nabídka volitelných předmětů a kroužků,*
- *uvážené a efektivní využívání finančních prostředků ze státního rozpočtu,*
- *vynikající estetické řešení interiéru školní budovy,*
- *velmi dobrá úroveň práce ve školní družině,*
- *nadprůměrné fungování školní jídelny,*

zásadní negativa:

- *nedostatečné využívání tvořivých a efektivních způsobů práce ve výuce vzhledem k cílům a charakteru učiva,*
- *rezervy v metodické práci se začínajícími a méně zkušenými učiteli,*
- *rezervy v odborné a pedagogické způsobilosti pedagogického sboru,*
- *nedůsledná kontrola v dodržování osnov prvouky ve 3. ročníku,*
- *věcný nedostatek ve výroční zprávě za loňský školní rok.*

Velmi dobře vytvořené podmínky vzdělávání dávají optimální možnost ke zkvalitňování a zefektivňování zatím ještě průměrného vzdělávání.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Marie Poesová	M. Poesová, v. r.
Členové týmu	PaedDr. Alena Klímová	A. Klímová, v. r.
	Mgr. Jana Křesťanová	Jana Křesťanová, v. r.
	Mgr. Josef Černý	Josef Černý, v. r.
	Mgr. Boris Tvarůžek	Boris Tvarůžek, v. r.
	Mgr. Jiří Vagenknecht	Jiří Vagenknecht, v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Marcela Jüstelová, Ing. Karel Bína	

V Praze dne 11. ledna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. 1. 2002

Razítko

Ředitel školy

Mgr. Václav Killich

Killich, v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení komplexní činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-02-25	010 203/02-2401
Zřizovatel:MÚ-MČ Praha 14	2002-02-25	010 204/02-2401

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.